

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Magyarországra 12 korona.
 Külföldre 20 " .

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Az exlex előtt.

ápr. 24.

Öt-hat nap alatt mindnyájunkra nézve el lesz döntve, hogy az exlex-állapotba fogunk lépni.

Két-három nap alatt fordulatnak kellene véghez menni a képviselőházban, az ellenzéknek hirtelen beállt hazafias felvilágosodásnak kellene megszállni és az indemnitást keresztül kellene eresztie az ellenzéknek, hogy a főrendiház is házszabályszerűleg elintézhesse a javaslatot.

Ez azonban, ha éppen esoda nem történik, ahogy a dolgok ma állnak, semmi esetre sem fog történni és így Magyarország május 1-én belép abba az állapotba, melyet mindazok, kik a nemzetet és alkotmányosságot komolyan és őszintén a szívéükön viselik, szerettek volna elkerülni. De ezt nem akarta az ellenzék s most már az ő akaratára történik úgy a képviselőházban, mint az országban.

Hogy meddig fog tartani az exlex-állapot, azt ma még lehetetlen meghatározni. De az bizonyos, hogy annak hosszúságával a szo-

moru és súlyos következmények is növekednek az egész nemzetre nézve. A szabadelvűpártnak mindenek előtt az a feladata, hogy rendíthetetlen szilárdsággal álljon vezére mögött és hogy azt a felelősséget, melyet a vezér és a kormány mindazért, ami történt, viselni akar, elszánt követéssel és hű támogatással mintegy megdicsőítse.

A megfelelő alkalmat bizonynyal nem fogja elszalasztani a szabadelvűpárt, hogy a vezéréhez és az alkotmányossághoz való ragaszkodását világos nyilatkozatokkal bebizonyítsa és ezzel a választók künn az országban tudják meg, ki idézi elő a kárhozatos harcot s kinek fog gondoskodni kelleni a legdrágább nemzeti javak veszedelembé döntésének elhárításáról.

De ez egyedül annál kevésbbé lesz elég, minél tovább tart az exlex-állapot. Hanem a szabadelvű párti képviselőknek mindent el kell követniök, hogy a választókat eddigi nyugalmukból felrázzák, hogy gárda és hátvéd gyanánt álljanak a szabadelvűpárti választók a szabadelvű képviselők mögött, miként ezek

gárda gyanánt állnak vezérük mögött.

Amit az ellenzék mesterséges és erőltetett eszközökkel és ferdtéssel igyekezett előidézni, azt a szabadelvűpárti képviselők, választóik előtt a tényállás egyszerű előadása által összehasonlíthatatlanul erősebb mértékben fogják előidézni és ebből a visszhangból fog eredni, kell hogy eredjen utmutató a jövőendő fejlődés számára.

— ápr. 24.

— **A törvényen kívül.** Május 1-én úgy látszik be fog következni a törvényen kívüli állapot. Immár lehetetlennek tartják beavatott körökben a békés megoldást. A függetlenségi párt annyira belelovagolta magát az ellenállásba, hogy most már törököt fog, a ki nem eresztí.

A törvényen kívül álló állapotnak sokféle többé-kevésbbé súlyos politikai és pénzügyi következménye lesz.

Első következménye lesz, mint értesülünk, az, hogy gróf Apjonyi Albert, a képviselőház elnöke nem utalványozza ki a képviselők járandóságát s a miniszterek sem kapják meg fizetésüket. A kormány is csak azokat a fizetéseket fogja teljesíteni, a melyeknek folyósítását állami szükség parancsolja. Így a tisztviselők fizetése kijár exlexben is, mert a

Az ügyvéd ur.

Irta: Vértessy Gyula.

A zivatar javában dühöng a házban. A villámok csapkodnak jobbra-balra. A tekintetes asszony osztogatja kinek-kinek a magáét. A ki teheti, menekül a közeléből.

Ugy látszik, hogy Pál urfi is menekülési terveket forral az agyában. Mint valami sunyi kandur, — úgy oszon el a konyha előtt s a falhoz lapulva, igyekszik ki a kertbe.

Az ügyvéd ur az iroda ablakából nézi a menekülőt. S szomorú, fáradt tekintetű arcára futó mosolygás derül, a mint néz a jól megtermett, esinos arcu, egészséges kamasz után.

Ez az egy fiu tartja még benne a lelket. Ez önt vigasztalást belé és ez ad neki erőt a további harcokhoz.

Mert kegyetlenül szomorú az élete egy ilyen szegény, beteg, falusi fiskálisnak, a ki egész életén keresztül sokkal becsületesebb volt, semhogy vagyont tudott volna gyűjteni.

Dolgozott, egyre dolgozott, nagyobbára ingyen, mert Kerek Antal ügyvéd ur azok közül a ritkaságszámbamenő ügyvédek közül való volt, a kik inkább

elengedték a perköltséget is meg munkadíjat is, minthogy tönkretegyenek valakit.

Szóval — mint a felesége szokta mondogatni — bolond volt teljes életében.

Csakhogy a tekintetes asszony nem ilyen szelid szavakban szokta ám megtenni szemrehányásait. Hanem lehordja őt nap-nap után a föld poráig selmondja minden csuf-és gunynéven, ama szörnyű vétkéért, hogy becsületes volt és hogy szegény maradt.

Azelőtt még csak segített magán valahogy az ügyvéd ur. Vette a kalapját s a botját és elment hazulról, míg elhúzódott a fergeteg.

De bizony mióta megütötte a szél az egyik lábát, hát azóta vége van az efféle gyors taktikai mozdulatoknak,

Most alig birt kisántikálni a kertbe. Pedig sietnie kellett, mert a zivatar közeledett már az irodafelé.

— Hol vagy Tóni? — hallatszott a tekintetes asszony rikácsoló hangja a verenda felől.

De Tóni ur már akkor kint volt a kertben.

Nagyott szivott a pompás, friss levegőből s fáradtan letelepedett az orgonafák alá.

Gyönyörű májusi nap volt s az orgonavirágok lilaszin kocsányain keresztül szinte megtört cseppekben permetezett keresztül a napsugár, meghintgetve az árnyas lugas fekete földjét aranyos petytyekkel.

A lepkék sűrűn szálldogáltak s a méhek vidáman zümmögtek az illatos virágkelyhekben; egy-egy karcu potrohú darázs fönt zugott a kerítés zsindele alatt! lent meg a földön fekete meg barna hátú futoneok vették föl a versenyt a piros hátú, feketepetytyes Katalin-bogarakkal.

Az ég acéloskék volt s a sűrű bokrok fiatal, átlátszó zöld hajtásain meg sem mozdulnak az üdén kipattant levelek s a buján nőtt fü bársonyos szőnyege is csak néha-néha lebbent meg nagy hullámvonalban, mint szellőcske érte a magas, keskeny fűszálakat.

Csendes, kibékítő hangulatu, szép meleg nap volt.

S az ügyvéd ur a kert nyugalmas esendjében egy pillanatra olyan jól érezte magát, mint az agyonhajszolt vad, a ki a hajtás után pihenőre talál.

Csakhogy az bizonyos nem volt valami biztos pihenő. Az ügyvéd ur alig élvezett néhány pernyi nyugalmat. Nagy

közigazgatás zavartalan rendje: állami szükség. Azonban a miniszterek és a képviselők fizetése: nem állami szükség. S szünetelni fog minden közmunka is, a melynek folytatásához törvényes meghatalmazás és költség megszavazása szükséges.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápril 23.

Érdekes incidenssel kezdődött a mai ülés. Györfly Gyula mentelmi jogának megsértését jelentette be az állandó összeférhetlenségi bizottságnak ellene folytatott eljárása ellen. A bejelentés élénk izgatottságot keltett a néppártban a melyről kiderült, hogy ádáz ellensége Györflynek.

Az indeminálás ma az első szabadelpárti szónok, Vancsó Gyula szólalt fel. Beszédét, a melyben alapos érvekkel támadta az obstrukciót és a szélsőséget, élénk tetszéssel fogadta az egész jobboldal, míg az obstrukciósok gyakori ellenmondással iparkodtak őt, — hasztalanul — megakasztani.

Végül Polonyi beszélt ki az ülést. Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök; Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Plósz Sándor, báró Fejérváry Géza.

Elnök megnyitja az ülést és bejelenti hogy Pintér Sándor, a naplóbiráló bizottság elnöke és a napirend előtt Györfly Gyula nyilatkozni akarnak.

Pintér Sándor kijelenti, hogy a Ráth Endre által történt bejelentés a napló kezelése ellen nem indokolt, mert csak a

szónokok beszédét kell szó szerint közölni a közbeszólók ellenben törölhetik közbeszólásaikat.

Györfly Gyula mentelmi joga.

Györfly Gyula elmondja, hogy jogtanácsosa volt a leszámítoló banknak de az összeférhetlenségi bizottság ítélete folytán lemondott a mandátumáról is. Volt egy más összeférhetlenségi ügye is (a Sztéryni ügyben.) de ebben az eljárást megszüntették. Most azonban, a mióta újból megválasztották képviselőnek, újabb bejelentés alapján újból megindította ellene az eljárást az állandó összeférhetlenségi bizottság. Ő figyelmeztette a bizottságot, hogy törvény hiányában ellene újból el nem járhat mégis elhatározták a tárgyalás folytatását. Miután így, habár választói őt az ő ügyei ismerete tudatában választották meg újból, a bizottság esetleg újból megfoszthatja mandátumától, ebben ő zaklatást sőt üldözést lát és ezért mentelmi jogának megsértését jelenti be a háznak és kéri ügyét mentelmi a mentelmi bizottsághoz utasítani anná is inkább, mert 8 hónapon át úgy tűntették őt fel, mintha szemenszedett gazember volna.

Elnök: A bejelentett ügy a mentelmi bizottsághoz utasítatik.

Heincz Hugó az állandó összeférhetlenségi bizottság elnöke szólani akar.

Elnök: Mi cimen.

Heincz Hugó: A bizottság megtámadtása cimen.

Buzáth Ferenc: Helyes! Helyes!

Elnök: Csak személyes megtámadtatás cimen, vagy csak a ház engedelmével szólhat.

Heincz a ház engedelmével szól. Nem tartja helyesnek, hogy Györfly az ügyét ide hozta Györfly állásfoglalása nélküli a törvényes alapot. (Helyeslés a néppárton. Mentelmi ügyből kifolyólag nem szabad befolyásolni az összeférhet-

lenségi bizottságot. (Helyeslés a néppárton, ellenmondás jobbról.)

Felkiáltások jobbról: Ez a befolyásolás!

Heincz Hugó: Kár volt Györflynek a harangot félreverti. Vagy hibás Györfly és akkor nem szüntetheti be az eljárást maga ellen, vagy nem hibás és akkor a saját érdeke, hogy ügyét elintézzék. (Helyeslés a néppárton.)

Elnök kijelenti, hogy Heincz tulment a határon és utóbbi megjegyzése úgy tűnhetik fel, mintha a mentelmi bizottságot befolyásolni akarná.

Györfly Gyula: Nem sértette meg az összeférhetlenségi bizottságot.

Rakovszki A törvény kijátszásáról van szó.

Györfly: Ő csak azt mondta, hogy a bizottság eljárására törvény nincs. Megmondta a bizottságnak, hogy a mig ellensége a bírāja a bizottságban eddig ítéletét nem fogadja el.

Rakovszki István személyes kérdésbe kijelenti, hogy Györfly ebben a szomorú ügyben mindekit meggyanúsított. Fondorkodása dacára mindig egyhangu határozatot hozott a bizottság. Györfly gyanúsítását mintha nem törvényesen járnának el ellene a legnagyobb felháborodással visszautasítja. (Helyeslés.)

Györfly kijelenti, hogy csak a bizottság némely tagjáról szólott és csak a kikészítés ellen tiltakozott. (Zaj a néppárton.)

Elnök kijelenti, hogy a bizottság egyetlen tagját sem szabad gyanúsítani és tiltakozik a kikészítés kifejezése ellen is.

Lengyel Zoltán indítványára a többség elhatározza, hogy a mentelmi bizottság 8 nap alatt köteles Györfly ügyéről jelentést tenni.

Az indeminálás.

Vancsó Gyula: Hazafiúi aggodalommal látja a szélsőségek akcióját, a mely csapat mér az alkotmányra és közzag-

robajjal kicsapódott a kertajtó s jött a félelmetes nagy hatalom.

— Hol vagy, Tóni?

Tóni ur behunyta a szemét s az alvót adta, hátha így kegyelmet nyer, de bizony a tekintetes asszony csak föllármázta. Sőt még le is szidta a lustaságáért.

— Te csak mindig alszol! Nem is tudsz te egyebet! Itt jártak délelőtt a Gelb bérlőktől, míg te valami tyukperben tárgyaltál, hogy elvállalod-e a perüket, vagy nem? Maga volt itt a fia. Elmondta az egészet. Én meg is ígértem neki, hogy vállalod. Hogyne vállalnád. Ötszáz pengőt adnak mindjárt. Végre láttunk egy kis pénzt!

— Ilyen áron sohse lássunk!

S a kis, beteg ember alakja szinte fölmagasztosul, megnyulik, míg beszél:

— Nem vállalom el a perét! Gazemberség! Nem leszek az eszköze. Az én révémenem nem tesz tönkre becsületes embereket. Én nem adom oda a neven, a becsületes tisztaságát semmi kincsért. Neki is megmondtam. Most meg neked is!

— Örült, ostoba! — kiáltja az asszony szinte magánkívül.

A hangos fölkiáltásra a kamaszgyerek is odasomfordal és hízkelve simul az anyjához:

— Mi bajod, mama?

— Az a bajom, hogy megörült az apád!

— Ugyan Katalin, a gyerek előtt beszélni így az apjáról... csitítja az ügyvéd ur kedves életpárját.

De az nem hagyja magát.

— Igen is, hadd tudja meg a fiad hogy milyen ostoba volt az apja: hadd tudja meg, hogy neked köszönheti, ha majd koldustarisznya kerül a nyakába.

Maga mellé huzza a fiút s úgy beszél neki:

— Ott lakhattunk volna a grófi parkban. A nagy angolkert, a halastó, a melegház, a citromfákkal meg narancsfákkal, mind a miénk lehetett volna. Az apád leicáltatta el, megtarthatta volna potom áron...

— Tisztességtelen dolog az ügyvédnek megvenni kliense dolgát potom pénzért!

— Más nem megteszi?

— Ha az egész világ gazember lenne is, én nem tudnék azzá válni!

— És van valami hasznod a te hires becsületeségedből?

— Az ember nem is azért becsületes, mert haszna van belőle.

— Ott fürdőzhetnél most valamelyik fürdőben, gyógyíthatnád magadat, ur lehetnél az utolsó óráig; eltarthatnád a családodat uri módon.

— Megélünk így is! Nem koplaltunk még!

— Csak éppen, hogy nem koplaltunk!

— A becsületes munkával megkeresett kenyér jobban esik, mint beesteletlenül szerzett kalács.

Az asszony, mintha nem is hallotta volna férje megjegyzéseit, tovább beszélt a fiához:

— Ur lehetett volna belőled! Így meg elmehetsz majd koldulni! És hogy fog kacagni rajtad a Nábráczy kölyök. Persze, Nábráczy uram jobb apa volt mint a te apád. Az bezzeg elvált mindent és le is huzta a bőrt mindekiról.

— Gazember volt!

— Az hát! De ki meri a szemibe mondani! Csak te mered! Mi hasznod, lett belőle. Hogy halálos ellenséged. Pedig mennyi morzsát juttathatna neked.

— Nem kellene a morzsái! Olyan asztalról nem akarok semmit.

— Nem hogy szeretni lehessen téged, de meg kell az embernek gyűlölni.

A szegény ember magához huzta a fiát, puha, szőke haját végigsimítja s szeretettel, melegséggel kéri tőle:

— Ugy-e te szeretsz, édes, kicsi fiam?

A fiu egy darabig gondolkodik, hogy kimondja-e a mit akar, hanem aztán hamarosan rászánja magát és gyermekes őszinteséggel feleli:

— Miért szeretnék? Te vagy az oka, hogy nem lakunk a kastélyban. Te nem akarod, hogy kis lovam legyen, meg piros nadrágom; nincs pénzed semmire, a mamának se adsz, biz én nem szeretlek...

— Látod, kellett ez neked?

Az meg csendesen leveszi a kezét a fiu fejéről s a szeme telefut könnyel míg mondja:

— Ez alighanem okosabb lesz mint az apja. Gazembernek készül...

dasági helyzetünkre. (Tetszés jobbról, zaj a szélbalon.) Minden erőszak, a mely a békét és a rendet dülja fel, a nemzet ártalmára van. (Helyeslés jobbról. Ha a szélsőbal az alkotmány védelmére kél, akkor nem szabad az alkotmány kívüli állapotot előidéznie, mert különben önmaga alatt csuszik ki a talaj. (Tetszés.)

Makkay Zsiga: Mi alólunk nem csuszik ki.

Vancsó: Maga az ellenzék mondja, hogy ez a kormány tisztességes és hogy ennek a kormánynak meg kell maradnia. Hogyan illeszthető ez össze azzal, hogy ennek a kormánynak nem akarják megadni a módot a kormányzásra? (Tetszés.) Az ellenzéknek nincs joga megakasztani a kormányzást. Mert ha ezt teszi, úgy többé alkotmányos kormányzásról szó sem lehet. Az obstrukciót így az ellenzék mindenkor alkalmazhatja és megobstruálhatja a kiegyezést, a civilistát stb.

Polonyi: Meg is obstruáljuk

Vancsó: Nos akkor nincs többé parlamentarizmus és nincs alkotmány. És ha ezt önök csinálják, nem gondolják, mit csinálhatnak majd a nemzetiségek. (Tetszés jobbról, zaj balról.) Az önök nyomában fognak járni.

Kubik: Önök tanítják ki a nemzetiségeket! (Zajos ellenmondás jobbról.)

Vancsó: Így oda kerülünk, a hol Ausztria van. Ugylátszik, az ellenzék csak a rosszat tanulta meg Ausztriától, a jót nem. Az indemnítit elfogadja. (Elénk tetszés, helyeslés jobbról. Sokan udvozlik.)

Polonyi Géza: Azért küldték ide a választói, hogy minden áron akadályozza meg a katonai javaslatok törvényre emelését. Nemesak tisztességtelen kormánynyal szemben van helye az obstrukciónak, hanem minden nemzetellenes dolog ellen is obstruálni kell. Szól ezután a 4 év előtti fuzióról, a melyet beolvadásnak tart. Ez nagy esalódást hozott a nemzetnek és bebizonyította azt, hogy a mai közjogi rendszer szerint az ország sorsát előbbre vinni nem lehet. (Tetszés a szélbalon.) Horánszky Nándornak is megkellene szavazni a kvótát.

Rakovszky: Nem szavazta meg.

Polonyi: Hogy miért nem lett Horánszky belügyminiszter, azt most nem mondja el, de tény az, hogy Horánszky-nak, mint kereskedelmi miniszternek már az első törvényjavaslata sem nyert felső jóváhagyást. A Széll kormány alatt rendszerre vált a kvótaemelés és a királyi döntés, a mi sarkalatos megsértése alkotmányunknak. Kifogásolja ezután a trónörökös házasságáról szóló törvényt, amely házasságjogi felfogásukon ütött csorbát, a mikor a morgantikus házasságot törvénybe foglaltuk. (Tetszés az ellenzéken.)

Rakovszky Viktor: Nem is respektáljuk azt a törvényt.

Polonyi: A trónöröklés rendjét is megváltoztatták és ez ellen is tiltakozik. A közigazgatás egyszerűsítését is hibának tartja, felhozta a horvát utlevél

ügyét, majd azt mondja, hogy a paktumot nemzeti jogok kivívására kötötték ki.

Ezután a néppárt ellen fordul. A néppárt konopisti szellemben a Gotterhalte pártolásával a katonai reakció szolgálatába szegődött. A néppárt nem a mi kedvünkért, hanem a nemzet kedvéért fog majd másként gondolkodni. A nemzetiségekkel való ijesztést nem fogadja el, mert itt lesz az egész parlament ellenök és ha ez nem, a fővárosi polgárok verik ki őket innen. A többség jogáról beszél ezután és álokoskodás után a kisebbség jogait emlegeti. A nemzetnek szerinte az abszolutisztikus jogok ellen kell küzdenie.

Szünet után

Polonyi folytatja beszédét, mely az ülés végéig tartott.

Polgármesterek Debrecenben.

Polgármesterek országos gyűlése.

— apr. 24.

Az ország polgármesterei, akik harmadik kongresszusukat Szegeden tartották meg a múlt év május havában, még ugyanakkor elhatározták, hogy az 1903. esztendőben Debrecenben jönnek össze. *Ez az összejövétel május 18-án lesz.*

Zechmeister Károly győri polgármester meghívó körlevelét a héten küldték szét, így hangzik:

Tisztelt kartárs ur!

A múlt évben Szegeden tartott polgármesterei értekezlet 10. sz. határozata alapján az összes törvényhatósági joggal bíró városok polgármestereinek értekezletét f. 1903. év május 18-ik napjának délelőtti 9 órájára Debrecenbe a városháza nagytermébe összehívom.

Van szerencsém arra Cimet tisztelettel meghívni azon megjegyzéssel, hogy igen kívánatos tisztelt kartárs ur személyes részvétele, ha azonban akadályozva volna, szíveskedjék önmaga helyett megbízottat küldeni. Ha tisztelt kartárs ur az értekezletre önmagán, vagy küldöttjein kívül más városbeli férfiak részvételét is szükségesnek tartaná, ezen meghívást azoknak szólónak is méltóztassék tekinteni.

Az eddig megállapított tárgysorozat a következő:

1. Komlóssy Arthur alelnök lemondása és helyének betöltése.

2. Elnök jelentése a városok vagyoni viszonyainak mielőbbi rendezését kérő feliratoknak az összes városok küldöttjeiből és képviselőiből álló küldöttségek által Széll Kálmán belügyminiszternek együttesen történt átadásáról. (Szegedi értekezlet 5. sz. határozat.)

3. A külön városi törvénybe felveendő irányelvek fölött Tóth Pál dr. szegedi h. polgármester előadása.

4. Az 1904. évi értekezlet elnökének és 2 alelnökének megválasztása.

Ha tisztelt kartárs urnak ezen ér-

tekezleten tárgyalandó valamely indítványa lenne, hivatkozással az aradi értekezlet 9. sz. határozatára felkérem, hogy azt mihamarabb hozzám juttatni s lehetőleg a többi kartársakkal is közölni szíveskedjék.

Van szerencsém végül értesíteni, hogy Debrecenben a helyi teendőket Kovács József polgármester látja el, stb.

Komlóssy Arthurnak, Debrecen h. polgármesterének lemondása abból az alkalomból vált aktuálissá, hogy Komlóssy de másokra nézve is meglepő eredményel végződött tavaly ősszel a debreceni tisztújítás. Kimaradt ugyanis a törvényhatóságból ő is, e szerint nem folytathatja tovább a városok érdekében kifejtett munkálkodását.

Az idei kongresszus második pontja a tavalyi értekezlet következménye. Akkor ugyanis megbízták Zechmeister Károly értekezleti elnököt, hogy ugyanakkor amikor az ország polgármestereit s a városok országgyűlési képviselőit a kormány elé vezeti, hangsúlyozza egyidejűleg azok nevében egy külön városi törvény alkotásának szükségét s adjon kifejezést a törvényhatósági joggal bíró városok azon kérelmének, hogy mielőtt a törvényjavaslat véglegesen megállapítottá, közöltessék annak tervezete véleményadás végett a városokkal.

A törvényhatósági joggal bíró városok polgármestereit ugyanakkor megkereste a kongresszus, hogy indokolt véleményüket, a mely szerint megalkottatni kívánják a külön városi törvény arányelveit. 1903. év március 1-ig küldjék be Tóth Pál dr. szegedi h. polgármesterhez akit fölkértek, hogy az ekként rendelkezésre jutó adatok és saját véleménye alapján emlékiratot dolgozzon ki s azt a polgármesterekkel történt előzetes közlés után bocsássa az 1903. évi értekezlet megvitatása alá.

Ez a memorandum most van kidolgozás alatt Arad, Győr, Nagyvárád, Kecskemét, Szatmár és Zombor polgármesterei járultak hozzá érdekes megfigyelésekkel tanulmányokkal, amelyek alapján főképpen azonban saját tapasztalatainak felhasználásával készíti el munkáját Tóth Pál dr.

A városok összes érdekeit felkaroló hatalmas memorandum kétségenkívül érdekes és számbavehető alapja lesz majd a készülő törvénynek.

Tóth Pál szegedi polgármesterhelyettes ma Zechmeister Károly kir. tan. polgármesterhez érkezett levelében javasolja, hogy a május 18-iki határidőt június 8-ára kitolják, mert a városi törvényről annyi anyag érkezett hozzá, hogy május közepéig lehetetlen feldolgozni és a polgármestereknek előre megküldeni.

Zechmeister polgármester azonnal válaszolt a levélre, közölte, hogy a május 18-iki terminusban a márciusi budapesti tisztelgés alkalmával egyeztek meg a polgármesterek és így a halasztás nem lehetséges. Ami addig kész lesz a javaslatból, azt terjessze be az előadó.

Mihalovits J. gyógyszerésze a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja „**HARMAI CRÉME**“

arczsépitő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdeséget, finomságot hasmivass-got kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arc vörösség, májfolt, sömör, szepő s egyéb bőrtisztítatlanságnál, valamint napégette és szélkifujta arcnál s kéznél. 1 tégely Harmat créme ára 1 kor. Hozzávaló Harmat szappan 1 db. 70 fillér. Ajánlja továbbá **Harmat arczporát** (pouder), mely készítmény az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rézsa és créme színben. Próbadozozka Harmat pouder ára 50 fill. Nagyobb doboz 1 korona és 2 korona.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közgyűlés.

ápr. 24.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap délután tartotta rendkívüli közgyűlését Puky Gyula főispán elnöke alatt.

A közgyűlésnek mindössze hét tárgya volt s ezek közül csak a felekezeti iskolák segélyezésének ügye keltett nagyobb vitát.

A közgyűlés lefolyásáról a következőket írja tudósítónk:

Felekezeti iskolák segélyezése.

Puky Gyula főispán a közgyűlést megnyitván, miután a közgyűlési napirend első tárgyaiul kitűzött névszerinti szavazásokhoz a közgyűlési tagok nincsennek kellő számban jelen, javasolja, hogy a sorrendet változtassák meg s a felekezeti elemi iskolák rendezésének ügyét vegyék tárgyalás alá. A javaslat-hoz a közgyűlés hozzájárul.

Igy tehát sorrend változtatással első sorban a debreceni felekezeti elemi iskolák segélyezéseinek ügye kerül tárgyalás alá.

Oláh Károly közművelődési tanácsos bemutatja Wolafka Nándor dr. róm. kath. püsköknek a tanácshoz beterjesztett beadványát, ugyszintén a tanácshoz előterjesztését, mely a jog- és pénzügyi bizottság javaslatának álláspontjára helyezkedik s iskolasegélyül a már megszavazott s használatban levő 860,900 koronán felül egyszer s mindenkorra meg 739,100 korona függőkölcsön megszavazását kéri, a mely segély összeget az egyházak által fentartott iskolák közt a lélekszám arányának megfelelően, méltányosan osztanának fel. És pedig lenne az így:

az ev. ref. egyház népiskola építési segélye 552,948 korona

a róm. kath. egyház népiskola építési segélye 32,796 korona

a gör. kath. egyház népiskola építési segélye 25,359 korona

az ág. hitv. evang. egyház népiskola építési segélye 20,478 korona

az izr. hitközségnek népiskola építési segélye 104,411 korona.

Ilyen arányban osztanák fel a már eddig élvezett segélyekhez megszavazandó újabb 739,100 koronát.

Wolafka Nándor dr. számításai alapján a felosztást nem tartja olyannak, mint a milyennel a róm. kath. iskolák megelégedhetnének s ezen iskolák segélyül évenként folyósítandó 20,000 korona rendes évi segélyt kér.

A tanács azonban Wolafka Nándor dr. javaslatát nem tartja elfogadhatónak ajánlja a fenti felosztás elfogadását.

Irinyi István dr. szól először a tanácsi javaslathoz. Nagyon szép, gondosan megkonstruált beszédet mond a róm. kath. egyház érdekeinek megóvása céljából. Az ujonnan megszavazandó 739,100 korona felosztását a róm. kath. egyház iskoláira nézve nem tartja előnyösnek. A tanács javaslata a jogviszony elbírálásában nem következetesek. A kilátásba helyezett segélyből még a mulhatatlanul szükséges tantermeket sem tudja felépíttetni a róm. kath. egyház. Beszéde során azt igyekszik bizonyítani, hogy az iskolasegélyek felosztásának alapját képező számítások nem helyesek. Az ev. ref. egyház voltaképen most is több segélyben részesül, mint a mennyit a javaslat feltüntet. In-

ditványozza, hogy a közgyűlés utasítsa a tanácsot, hogy az iskolasegélyezések ügyében készítsen új igazságos és méltányos számításon alapuló javaslatot.

Oláh Károly szerint a tanácsi számítás alapossága nem vonható kétségbe. Írásban elismerte a róm. kath. egyháznak ez ügyben kiküldött bizottsága, az ev. ref. egyház eddig élvezett segélyének az ingatlanok becsértékének reálítását. Az erre vonatkozó jegyzőkönyvet felolvassa, melyből ez világosan kitűnik. (Óriási zaj.)

Wolafka Nándor dr. kijelenti, hogy ő akkor is kifogásolta az ev. ref. egyház ingatlanainak túlmagasra felvett becsértékét.

Közbeküldések: De aláírta a jegyzőkönyvet!

Tamássy Béla szólal ezután fel az ág. evang. egyház iskolasegélye érdekében. A javasolt iskolai segélyből ugyan még egy fél iskolát sem lehet felépíteni.

Kiss Albert: Irinyi István dr. felhívására válaszol. Tételenként igyekszik megcáfolni a tanács javaslata ellen felhozott kifogásokat. Bizonyítja, hogy a javaslatnak az igazság és a törvényesség az alapja.

Ezután a közgyűlés Irinyi István dr. indítványát nagy többséggel elvetette s ugyancsak nagy többséggel elfogadta a tanács javaslatát.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a határozat miniszteri megerősítését küldöttség útján fogja sürgetni. A küldöttség tagjai lesznek Puky Gyula főispán elnöke alatt Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly, Simonffy Imre, Kiss Albert, Wolafka Nándor dr., Kerekes Géza, Bakonyi Samu dr., Bockó Sámuel, Gyarmathy István, Pálffy Gábor.

Segélyezési ügyek.

Május hónapban Debrecenben lesz az országos tornaverseny, mely idő alatt Debrecen vendége lesz az ország tanuló ifjúsága. A rendező bizottság 3000 korona segélyt kért a tornaverseny rendezésének céljaira. A tanács javasolta a segély megszavazását, a közgyűlés pedig megszavazta a 3000 koronát.

A Debrecenben tartandó cipészkongresszus rendezőse 2000 korona segélyt kért a várostól. A tanács 1000 koronát javasol megszavazni.

K. Tóth Sámuel indítványozza, hogy a közgyűlés adja meg a kért 2000 koronát, mert a cipészgyűlés nagyfőntosságú lesz.

Szabó Kálmán ugyan ilyen véleményben van. A nagygyűlés szoros összefüggésben van a magyar cipész iparosok érdekeivel. Nagyon kéri a közgyűlést hogy e célra 2000 koronát szavazzanak meg.

Acél Géza szintén az iparosok jogos kérelme mellett foglal álláspontot.

A közgyűlés nagy többséggel a tanács javaslatát fogadja el s e célra 1000 korona segélyt szavaz meg.

Névszerinti szavazások.

Ezután a debreceni állami gyermekmenhely részére kijelölt telek, a Rikl Gizella féle 2 holdnyi városi földterület és a Sestakert végében levő 1118 négyzetölés városi földterület elidegenítése tárgyában ejtették meg a névszerinti szavazást, úgy hogy a telkek felhasználásának most már mi sem áll utjában.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

× A lelenház építése. A debreceni lelenház építési tervet tegnap érkeztek

le a megfelelő miniszteri jóváhagyással a városi tanácshoz. A terveket Cziegler Győző műegyetemi tanár és Ybl Lajos műépítész készítették s e terv szerint már a napokban megkezdik az építést, sőt a földmunkák már folyamatban is vannak. A gyermekmenhely három épületből fog állani. — A főépületből, ettől jobbra lesz a gondnoki pavillon. A főépület reneszánsz stílusban épül, főbejárata gótikus. A főépület egy emeletes, meglehetősen egyszerű ház lesz, torony díszítés nélkül. A főépület emeletén lesznek elhelyezve a kényelmes, tágas gyermekszobák, az ápolók dajkák szobája műtőszobák, a nagyobb gyermekek szobája és csecsemők játszó szobája. A földszinten lesz a közös ebédlő, a gondnoki iroda, az orvos vizsgáló szobája, az ambulatórium, a gazdasz szony és a kapus lakása. A főépület s-uterrainjében (alagsor) lesz a konyha, a raktárak, kamarák, ruhatárak, cselédek lakása és a fertőtlenítő. A melléképületek közül a gondnoki lakás a mellékhelyiségek oldalszárnyában a boncoló és ravatalozó terezzel. A beteg pavillon 4 közteremből fog állani.

× Hitelesítő közgyűlés. Tegnap délután a rendkívüli közgyűlés után egy félóra múlva megtartották Puky Gyula főispán elnöke alatt a hitelesítő közgyűlést, a melyen a tegnap lefolyt rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Ápr. 23. Rendkívüli városi közgyűlés.

Ápr. 26. Rabsegítő egyesület közgyűlése délelőtt 11 ó.

Május 2—3. Debreceni lóversenyek.

Nevezések a debreceni lóversenyre.

ápr. 24.

A május 2 és 3 án tartandó lóversenyekkel máris igen élénken foglalkoznak Debrecen örsége körében, s épen ezért nem tartjuk érdektelennek közölni a beérkezett, s immár végérvényesen bezárt nevezéseket.

Az első napi nevezések:

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1200 korona, Egyleti díj. Távoltság kb. 1600 méter.

1. Liptay Béla — Talián,
2. Klein György — Hors concours,
3. Czárán Zoltán — Hallatlan,
4. gr. Pejacevich Albert — Phidias,
5. Kreisler Frigyes — Macadam.
6. Klein György — Szárazság,
7. Zangen Ignác — Rusalka,
8. Zangen Ignác — Henry Clay,
9. Koller Ede — Liditrip,
10. Eklinger Oszkár — Gratiana.
11. Emmel Szigfrid — Flirtatiru.

II. Debrecen sz. kir. város díja. 100 drb. cs. és kir. arany. Ezen kívül 100 korona egyleti díj. Távoltság kb. 2000 méter.

1. Klein György — Gerle III.
2. Czárán János — Marigred,
3. Br. Bánffy Albert — Forgószél.
4. Ruthart János — Olga,
5. Raus Frigyes — Tanbetyár,

6. Nagy Akos — Zobnaticza,
7. Nagy Akos — Biró.

III. Hortobágyi díj. 1700 korona. Ebből 1500 koronát ad a m. kir. földmiv. ügyi miniszter, 200 korona egyleti díj. Távoiság kb. 1600 méter.

1. Czárán János — Mr. Jersey,
2. gr. Pejacsevich Albert — Kényur,
3. Folberth József — Va baigne,
4. Folberth József — Probeweise,
4. Zangen Ignác — Cett.
6. Koller Ede — Aeronaut.
7. Eber Viktor — Ametator.

IV. Eladóverseny. 1400 korona. Egyleti díj. Távoiság kb. 2000 méter.

1. Liptay Béla — Páfrány.
2. Mr. Field — Hastrman.
3. Czárán Zoltán — Felicitas.
4. Br. Bánffy Albert — Erdész.
5. Horthy Szaboles — Tilos.
6. Gr. Merveldt M. — Thesaurus,
7. Kreisler Frigyes — Bodri.
8. Folberth József — Va banque.
9. Klein György — Hors concours.
10. Zangen Ignác — Rusalka.
11. Zangen Ignác — Nifallor.

V. Hadseregi gátverseny. 1400 korona. Egyleti díj. Távoiság kb. 2400 méter.

1. Gr. Merveldt M. — Joconde,
2. Folberth József — Ariman,
4. Folberth József — Vieux Garçon
4. Reök István — Diving Bell.
5. Br. Wiedersperg Guszt. Karambol.

bol.

6. Hagelin Henning — Kartalhuga.
7. Hagelin Henning — Násznagy.
8. Nagy Akos — Bojtár II.
9. Koller Ede — Maikönig.
10. Podmaniczky Béla — Wasserer,
11. Szatmáry Király Pál — Klári.

VI. Eladók versenye. 1200 korona. Egyleti díj. Távoiság kb. 3200 méter.

1. Liptay Béla — Lázsiás.
2. Liptay Béla — Ladylike.
3. Jóny Ferdinánd Girigáré.
4. Czárán János — Moderne,
5. Schey Pál — Tscherkessin.
6. Br. Bánffy Albert — Erdész.
7. Raus Frigyes — Tanbetyár,
8. Gr. Károlyi Mihály — Kicsi.
9. Gr. Merveldt M. — Illa berek.
10. Folberth József — Vieux Garçon.

Garçon.

11. Br. Wiedersperg Guszt. — Karambol.
12. Edlinger Oszkát — Gracilis.

A második napi nevezések:

I. Nyeretlenek versenye. 1200 korona. Ebből 100 koronát ad a m. kir. földmiv. ügyi miniszter; 2000 korona egyleti díj. Távoiság kb. 1200 méter.

1. Liptay Béla — Szeles.
2. Liptay Béla — Talián.
3. Jóny Ferdinánd — Balletuse.
4. Czárán Zoltán — Hallatlan.
5. Antal Miklós — Lygia.
6. Gr. Pejacsevich Albert — Unberufen.
7. Gr. Pejacsevich Albert — Phidias.
8. Kreisler Frigyes — Macadam.
9. Klein György — Hors concours.
10. Klein György — Szárazság.
11. Zangen Ignác — Henry Clay.
12. Zangen Ignác — Rusalka.
13. Koller Ede — Aeronaut.
14. Keller Ede — Lidietrip.
15. Emmel Siegfried — Flirtation.

II. Totalisateur-verseny. 1700 korona. Ebből 1500 koronát ad a m. kir. földmiv. ügyi miniszter; 200 korona egyleti díj. Távoiság kb. 2400 méter.

1. Czárán János — Mr. Jerszy.
2. Gr. Pejacsevich Albert — Phidias.

3. Gr. Pejacsevich Albert — Unberufen.

4. Gr. Pejacsevich Albert — Kényur.
5. Folberth József — Probeweise.
6. Zangen Ignác — Suave.
7. Zangen Ignác — Csett.
8. Koller Ede — Aeronaut.
9. Koller Ede — Lidietrip.

III. Nyulasi gátverseny. 1400 korona. Egyleti díj. Távoiság kb. 2400 méter.

1. Liptay Béla — Vielliebchen.
2. Mr. Field — Hastrmann
3. Czárán János — Moderne.
4. Czárán János — Marigold.
5. Schey Pál — Tscherkessin.
6. Br. Bánffy Albert — Forgószél.
7. Gr. Szirmay Sándor — Datura
8. Horthy Szaboles — Tilos.
9. Gr. Merveldt M. — Illa berek.
10. Folberth József — Ariman.
11. Reök István — Diving Bell.
12. Br. Wiedersperg Guszt. — Karambol.
13. Nagy Akos — Zobnaticza.
14. Zangen Ignác — Suave.
15. Koller Ede — Aeronaut.
16. Koller Ede — Maikönig.
17. Br. Podmaniczky Béla — Wasserer.

IV. Hadseregi akadályverseny. 1400 korona. Egyleti díj. Távoiság kb. 4000 méter.

1. Gr. Merveldt M. — Joconde.
2. Gr. Merveldt M. — Illa berek.
3. Folberth József — Ariman.
3. Folberth József — Vieux Garçon.
5. Kreisler Frigyes — Basrelief.
6. Reök István — Diving Bell.
7. Hagelin Henning — Kartalhuga
8. Hagelin Henning — Násznagy
9. Nagy Akos — Bojtár.
10. Eber Viktor — Kontár.
11. Edlinger Oszkár — Trieolore.

V. Szent-Györgyi akadályverseny. 2000 Adja a Magyar Lovaregylet a m. kir. földmiv. ügyi miniszter ur által engedélyezett subvencióból. Távoiság kb. 4800 méter.

1. Liptay Béla — Ladylike.
2. Liptay Béla — Lázsiás.
3. Mr. Field — Hastrmann.
4. Czárán János — Moderne.
5. Raus Frigyes — Tanbetyár.
6. Gr. Károlyi Mihály — Kicsi.
7. Gr. Szirmay Sándor — Datura.
8. Gr. Merveldt M. — Joconde.
9. Folberth József — Vieux Garçon
10. Klein György — Gerle III.

VI. Vigaszverseny. Eladóverseny. 1200 korona. Egyleti díj. Távoiság kb. 1600 méter. Beérkezett 62 nevezés.

Mint a fentti névsorból illetve nevezésekből látható rendkívül érdekes versenyekre lehet kilátásunk nemcsak a nevezések mennyiségénél, hanem a benevezeit lovak minőségénél fogva is. — Csak emeli a verseny érdekességét, hogy számosan fognak részt venni legjobb urlovasaink közül.

* **A Csokonai kör felolvasó ülése.** Holnap, szombaton délután 5 órakor a Csokonai kör felolvasó ülést tart a városháza nagytermében, rendkívül érdekesnek ígérkező műsorral. Zoltai Lajosnak, Debrecen nagytudású és szorgalmas allevéltárnokának, Szatmáry Zoltán széles körben ismert újságírójának és Zivuska Andornak, a fiatalabb versíró gárda te-

hetséges tagjának felolvasásai előrelátólag igaz gyönyörűséget fognak okozni a közönségnek. A felolvasó estére belépő díj: 1 korona. Deák jegy 20 fillér.

* **Debrecen a Dunaünnepe.** Hetek óta hirt hallatszik annak a nagyszabású ünnepségnek, amelyet a budapesti Dunán fognak rendezni magyar arisztokraták. A rendezőség május 13-ára tűzte ki a napot, melyen velencei mintára kivilágítják a Dunapartot egész hosszában, a királyi várpalotát, a hidakat, Margitszigetet, Gellért hegyet és az összes hajókat, szóval mindazokat a helyeket, amelyek a magyar főváros festői szépségű panorámájába egy hasonló ünnepség keretei között bevonhatók. Tegnap óriási plakátok jelentek meg erről a városban. A hirdetések a fővárosból jöttek a hatóság címére és hivatalos uton terjesztették el. E rendezőség élén Szapáry Pál gróf áll. A rendkívül nagyarányú mozgalom természetesen hatalmas hullámokat fog verni és lehetőleg minden kedvezést megad az ünnepségre készülők vidéki és külföldi közönségnek. Ugy halljuk, hogy a jelzett napon különvonat fogja hazaszállítani a debrecenieket. Az ünnepség programjáról és a helyrakról Debrecenben is falragaszok adnak felvilágosítást. Jegyeket előre lehet rendelni a rendezőbizottság központi irodájánál (Vigadó-tér 1.)

* **A párbaj és a tartalékosok.** Emlegettük, hogy a tartalékos tisztek is megkapták a közös hadügyminiszternek azt a rendeletét, melyben megtiltja nekik, hogy párbajjelenes mozgalomban résztvegyenek. Mint értesülünk a tartalékos tisztek most az illető hadkiegészítő parancsnokságtól rendeletet kaptak, hogy a nekik tévedésből kézbesített rendeletet küldjék vissza.

* **Új törvényszéki bíró.** Hunyor Ödön kir. táblai tanácsjegyző albirót Ófelsege a szatmári kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

* **Béla napja.** A Bélákon volt tegnap a sor. Ők voltak az ünnepeltek azon, hogy jót-kivánó vendégeik előtt üres ne legyen a tányér meg a pohár. Szóval jókívánságban meg szives látásban nem esett hiány. Városunk Béliái közül számosan keresték fel és üdvözölték Sas Béla theologiai akadémia tanárt, Hódy Béla főlevél árnokot, Baróthy Béla trvsz. bíró, Bartha Béla jogakadémiai tanárt, Tóth Béla gyógyszerészt, Podolszky Béla máv. vaggongyári főnököt, stb. stb.

* **Járásbírósi áthelyezések.** A m. kir. igazságügyminiszter Nagy Zoltán tésői kir. aljárásbíró saját kérelmére ugyanoly minőségben a hajdu-szoboszlói, — Medveczky Ödön kir. aljárásbíró pedig a hajdu-szoboszlói kir. járásbíroságtól a szatmári kir. járásbírosághoz helyezte át.

* **A Magos-utcai lakosok kérelme.** A magos-utcai lakosok feierészen hozzájárultak az utca csatornázásának költségeihez. Már most azt remélték, hogy a város méltányolni fogja az utca jogos igényeit és ellátja az utca megfelelő világitással. Ez azonban máig sem történt meg, holott az utca lakosai áldozatkészségükkel is rászolgáltak a légszesz-világitás teljes berendezésére. Most aztán Nánássy Lajos vaskereskedő a magos-utcai lakosok nevében és érdekében nyíltan a városhoz fordul a jogos kérelemmel. Reméljük, hogy a kérelemnek lesz is foganatja s a Magos-utca végig ellátják légszesz világitással.

* **Tűz.** Tegnap reggel fél 2 órakor a Rákóczi-utca levő Király-féle kisven-

déglő istállója eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tüzet későn vették észre a házbeliék, úgy hogy a mikorra a tűzoltóság kivonult, már csak a lakóházat, a melyett szintén fenyegetett a tűz, lehetett megmenteni, az istálló teljesen leégett. A kár jelentékeny; a leégett istállóba egy ló is odaveszett. A vizsgálatot elrendelték.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Molnár Sándor ág. ev. 1 éves, Szilágyi István ev. ref. 19 hónapos Balázs Mária ev. ref. 15 éves, Tiba József ev. ref. 2 éves, Balogh Róza ev. ref. 2 éves, Fejér Lászlóné ev. ref. 39 éves, özv. Nagy Józsefné ev. ref. 82 éves, Halász Juliska ev. ref. 2 hónapos, Fekete Lajosné ev. ref. 42 éves.

* **Gyujtogatás gondatlanságból.** Hartstein Péter földbirtokos nádudvar határbeli tanyáján kigyulladt egy munkásház, s porig égett. A hatósági vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet két béres vigyázatlansága okozta, kiket feljelentettek a kir. ügyészséghez, a kár megtérül, mert az épület biztosítva volt.

* **Holttest a fűzfán.** A csendőrséghez érkezett jelentés szerint a jákótdósi határban akasztott embert találtak egy fűzfán a mezei munkások. A szomorú leletet bejelentették a községi előljárásnak, mely a vizsgálat során kiderítette, hogy a halott Sipos Béni 15 éves fiú. Tegnapelőtt este valamiért megdorgálták szülei, s a fiú bánatában és szegényében felakasztotta magát.

* **Tolvaj cigánykaraván.** A rendőrség tegnap délelőtt egy öt férfi, négy nő és körülbelül husz gyermekből álló cigány karavánt kísért be a tanyákról. A dádék többnyire a Lakatos és Varga családba tartoznak és közveszélyes csavargók. A barna vándorok állandóan veszélyeztetik a környék biztonságát, mert lovaik nem lévén működési körük kisebb területre szorítottak. A karavánt 8-15 napra a toloncházba kísérték.

x **Dr. Brunner Lajos** szem és fülorvos április hónap 21-ike óta Hunyadi u. (Kis-Várad-u.) 2. sz. a. lakik.

x **A legjobb kivitelű fényképek** Harth műtermében Piac. u. 34. készülnek.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Apr. 24, péntek: *Az arany ember*, színmű. B.

Apr. 25. szombat: *Nőemancipáció*, énekes bohózat, Pálmai Ilka felléptével. Felemelt árak, B, bérletszűnet.

Apr. 26. vasárnap: délután *Goldstein Számi*, énekes bohózat; este *Loute*, bohózat Beck és Beckné felléptével.

Apr. 27. hétfő, *A bajusz*, énekes vígjáték Pálmai Ilka utolsó felléptével, Felemelt árak. C bérletszűnet.

— (Pálmai Ilka.) Tegnap este Pálmai Ilka látására tódult a közönség. A művésznő *Ninis*-ben lépett fel. Híres szerepe volt ez a *Ninis* Pálmainak. A zsúfolt ház most is sokat tapsolt a vendégnek, a ki a szerepet teletűzdelte tarka betétek virágaival. Különösen megható volt egy dala, melyben a régi emlékek felújulása hozza remegésbe szívét és fakaszt szemében könnyet. Ezt négyszer előkellett adnia. Az előadás nagyon jó volt, Makó, Faragó, Iványi, Krémer kitűnően játszottak. A vendégművésznő szombaton Szigeti Nőemancipáció című

énekes bohózatában folytatja vendégszereplését.

— (Éjjel-az erdőn és Beck Vilmos.) A színházi iroda azt jelenti, hogy vasárnap este Rákosi Jenő 3 felvonásos népszínműve, az *Éjjel az erdőn* kerül színre. Felvonásközökben Beck Vilmos a m. kir. dalszínház tagja fog énekelni dalművekből. Beck Vilmos vasárnap esti felléptére jegyek máától kezdve előre válthatók a pénztárnál. Beck Vilmos a kir. dalszínház elsőrendű énekes művésze. Igazán kár, hogy csak így ötlet-szerűen énekel a debreceni színpadon, holott valamely nagy szerepben is felléphetett volna. Énekművésze azonban bizonyára így is diadalt arat és igazi gyönyörűséget szerez a közönségnek.

— (Vidéki szinigazgatók.) Huszvévasárnaptól kezdve egy évre összesen 31 igazgató kapott játszási engedelmet a vidéken. Az igazgatók és állomáshelyeik a következők: Balla Kálmán (Szombathely), Bárczy Károly (Muraszombat), Berky Ferenc (Medgyes), Fehér Károly (Kis-Cell), Gáspár Jenő (Karcag), Halmay Imre (Alsó-Kubin), Janovics Jenő (Szeged), Kárpáti György (Pécska), Komjáthy János (Kassa), Kövesi Albert (Ujvidék), Kresányi Ignác (Buk), Krémer Sándor (Eperjes), Kuzhegyi Miklós (Kőszeg), Makó Lajos (Debrecen), Megyeri Dezső (Kolozsvár), Mezey Béla (Pápa), Mezey Kálmán (Mezőtúr), Micsey György (Székelyudvarhely), Monory Sándor (Pankota), Nádasy József (Brassó), Németh József (Losonc), Pesti Iliás Lajos (Ó-Kanizsa), Palotay Andor (Cegléd), Polgár Béla (Saigótarján), Somogyi Károly (Nagyvárad), Szabadhegyi Aladár (Tapolcsány), Szendrey Mihály (Sopron), Szilágyi Dezső (Tasnád), Tóvári Antal (Vác), Zilahy Gyula (Arad), Zoltán Gyula (Csurgó).

IRODALOM.

A kereskedelem történetéből. Csiky Lajos ev. ref. hit tanszékünk tudós tanára nagyon érdekes, felolvasásokra alkalmas munkát írt a kereskedelem történetéről a legrégebb kortól kezdve. Az izléses kiállítású könyv ára 1 korona 20 fillér. A nagyon érdekes munkát ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. Szerző a művéből befolyó jövedelmet a debreceni kereskedelmi felső iskola céljaira esetleg egy ezen iskolában alapítandó ösztöndíjra ajánlotta fel.

TÁVIRATOK.

Az obstrukció ellen.

Szegszárd, ápr. 23. Tolnavármegye tegnapi törvényhatósági ülésén elhatározták, hogy az obstrukció ellen feliratot intéznek a képviselőházhoz.

Horváth tüntetések.

Varasd, ápril 23. Itt tegnap este a horvátok nagy tüntetést rendeztek, miután a polgármester nem engedett meg egy hazafiatlan célzatu népgyűlést. A tüntetők a polgármester házához összes ablakait beverték s a zajongók nagy része *baltával volt felfegyverkezve*. A katonaságnak kellett közbelépni, hogy a tüntetésnek vége szakadjon. A polgármester és a főispán elhagyta a várost. Csáktornyáról újabb katonaság érkezett ide, miután újabb tüntetéstől lehet tartani.

A vasuti forgalmi főnökségek megszüntetése.

Budapest, ápril 23. Az államvasutak igazgatósága a forgalmi igazgatás egyszerűsítése szempontjából feloszlatta az összes forgalmi főnökségeket. A fővárosi jobbpárti üzletvezetőségének forgalmi főnökséget már tegnap megszüntették s a személyzetet beosztották az üzletvezetőségbe. Legközelebb feloszlatták a két budapesti üzletvezetőséget is, a melyeknek munkáit az igazgatóság fogja végezni. A fővárosi üzletvezetőségek feloszlásával Pozsony üzletvezetőséget kap.

Igló diszpolgára.

Igló, ápr. 23. Igló város képviselő-testülete 23-án tartott közgyűlése ruttkán Ráth Pétert, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatóját, a város körül szerzett érdem elismeréül egyhangulag a város diszpolgárává választotta.

Gabona tőzsde.

Budapest, ápr. 23. Buzakinálát mérsékelt ételkedv gyöngé. Kedvtelen irányzat mellett 12,000 métermazsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.88—89.
„ májusra	7.64—65.
„ októberre	7.44—45.
Rozs áprilisra	6.82—83.
„ októberre	6.48—49.
Zab áprilisra	6.00—01.
„ októberre	5.54—55.
Tengeri májusra	6.02—03.
„ júliusra	6.09—10.
Repce augusztusra	12.30—12.40.

LEGUJABB.

Udvari bál Budapesten. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a budai királyvárpalotában május 14-én udvari bál lesz. Ez a bál mintegy kiegészítője lesz a május 13-iki fényes dunai ünnepségnek, a melyre a Bécsben székelt idegen diplomácia is lerándul Budapestre.

Fiumei lapszerkesztők sajtópöre. Tegnap már megemlékeztünk arról az érdekes sajtópörről melyet a magyar gyűlölkész Kuschner Nándor indított Hegyi Jenő és Barabás Albert ellen s melynek tárgyalását tegnap folytatták a pécsi esküdtbíróóság előtt. Sok tanut halgattak ki ezután felolvasták Szapáry László gróf fiumei kormányzó nyilatkozatát aki kijelentette, hogy a két vádlott mindenkor hazafiasan küzdött a magyarság érdekében s rászolgált a magyarság elismerésére. Délután a perbeszédet tartották meg. Mint egy későn éjjel érkezett távirati tudósításunk jelenti vádlottakat az esküdtbíróóság úgy a rágalmazás, mint a becsületsértés vádjára alól felmentette.

Lónyay grófné palotája. Lónyay grófné Stefánia hercegnő palotát akar építtetni Budapesten s e célra megvette a Csolnaker utca és a Király-utca sarkán levő Lónyay Menyhért féle palotát és a mellette levő két telket, a hol is a három épület lebontásával a maga számára palotát akar építtetni. Az épület tervei már elkészültek s a felépítéshez a szabályszerű engedélyt meg is adta a közmunkák tanácsa.

A Dunai ünnep. A május hónap 13-án Budapesten rendezendő dunai ünnepségek közbiztossága tárgyában tegnap Gul-

ner államtitkár elnöke alatt értekezlet volt, a melyen Rudnay rendőrfőkapitány vezetésével jelen voltak a löbb rendőrtisztviselők. Meghatározták, hogy az elkülönböztetett helyekre, a tribünökre és az általános közlekedéstől elzárt Lánchidra — a teljes biztosság szem előtt tartásával — hány embert lehet engedni. Minthogy a bizottság a legszigorubb óvatosságot tartja szem előtt, a dunaparti korzóra, a melyen több mint százezer ember férne el, csak 20,000 jegyet enged kiadni. A Lánchidra csak 5000 embert bocsátanak s a hajókra, a melyen ezer ember férne el, csak 150—200 jegy adható el.

Elmebeteg rendőrfőkapitány. Molnár Lajos volt korponai rendőrfőkapitányt tegnap olyan körülmények közt fogta el a fővárosi rendőrség, a melyek kétségtelesen igazolják, hogy Molnár megőrült. A szegény elmebeteg egyike volt a legkiválóbb rendőr-elmének s a fővárosi rendőrséget is 16 éven keresztül szolgálta. Több szakmunkát is irt. Bezárták a lipótmézzei tébolydába.

Nyári menetrend.

— Helyi érdekű változások. —

A m. á. v. összes vonalain május 1-én lép életbe a nyári menetrend.

Ebből a menetrendből egyelőre a debreceni közönséget közvetlenül érdeklő tudnivalókat adjuk hírül a következőkben:

A püspökladány—körösmezzei vonalon.

A Püspökladány—Máramaros-Sziget között közlekedő gyorsvonatok folytatását képező személyvonatok Máramaros-Sziget Körösmező között május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ismét közlekedni fognak és Körösmezőn az osztrák államvasút vonalai által csatlakozást nyernek Stanislaw felé, illetve felől.

A Debrecenből jelenleg este 7 óra 58 perckor Szatmár-Németire induló személyszállító tehervonat Debrecenben közvetlen csatlakozásba hozatik az oda este 6 óra 26 perckor érkező budapesti gyorsvonattal.

A debrecen—füzesabonyi vonalon.

Füzesabony és Tiszafüred között mindkét irányban egy-egy reggeli új személyvonat helyeztetik forgalomba — csatlakozással Budapest, Miskolc és Eger felől, illetve Eger felé.

A debrecen—tiszalöki vonalon.

Tisza-Lök és Búd-Szt.-Mihály között mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat helyeztetik naponta forgalomba.

E vonatok által a reggeli órákban Búd-Szt.-Mihályról Nyiregyházára és az esti órákban Nyiregyházáról Búd-Szent-Mihályra összeköttetés létesítetik.

A debrecen—nagy-léta—vértés és a sáránd—derecskei vonalakon.

A Szepes—Sóstóra kirándulóknak Debrecenbe még ugyanazon napon való visszatérhetése érdekében május 17-től bezárólag szeptember 13-ig vasár- és ünnepnapokon Derecskéről Debrecenbe egy esti fűrdővonat fog ismét közlekedni.

Ezenkívül Sáránd és Derecske között mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat helyeztetik naponta forgalomba.

E vonatok által a délelőtti órákban Nagy-Léta-Vértésről Derecskére és viszont közvetlen vonatösszeköttetés létesítetik.

A debrecen—szerencsi vonalon.

A Püspökladány és Máramaros-Sziget között közlekedő gyorsvonatokhoz csatlakozólag, Debrecen és Nyiregyháza között mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba.

A nagyvárad—püspökfűrdő—félixfürdő vonalon.

A múlt nyáron közlekedett fűrdővonatok az idén május 1-től szeptember 15-ig ismét forgalomba helyeztetnek.

A nyári menetrendre vonatkozó egyéb részletes adatok úgy a menetrend hirdetményekből, valamint az állomásokon a kapusok, illetve személypénztáraknál, nemkülönben a városi menetjegy irodákban darabanként 33 fillérért kapható menetrend könyvecskékből vehetők ki.

A jelenlegi menetrendből az új menetrendbe való átmenetre nézve a t. e. utazó közönség a következőkre figyelmeztetik:

A budapest-arad tövisi vonalon a budapest-aradi gyorsvonat, mely jelenleg Budapest és Szolnok között a kolozsvári gyorsvonattal egyesítve közlekedik, már április 30-án a kolozsvári gyorsvonattól elkülönítve Budapest keleti p. u.-ról délután 2 óra 15 perckor indul és Brassóig közlekedik.

Az ellenkező irányban jelenleg Aradról Szolnokra, illetve Budapestre közlekedő gyorsvonat, az április 30-áról május 1-ére hajló éjjelen Tövisről kiindulól fog bevezettetni.

A budapest-miskolc-kassai vonalon.

A budapest-kassa-csorbai gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról már június hó 14-én, míg a csorba-kassa budapesti irányon az első gyorsvonat Csorbáról június 15-én indítatik. E szerint az utóbbi gyorsvonat Kassától Budapestig először június hó 16-án közlekedik.

A budapest-fiumei vonalon.

A jelenleg Fiuméből este 6 órakor Zágrábba induló személyszállító tehervonat és a Zágrábból este 9 óra 15 perckor Fiuméba induló vegyes vonat április 30-án már nem indítatik, hanem e vonatok helyett Fiuméből este 9 óra 20 perckor és Zágrábból este 9 óra 15 perckor az új menetrend szerinti személyvonatok fognak indítatni.

Regénycsarnok.

A BÁDOG CSACSI.

Ira: *Malonyay Dezső.*

Megvacsoráltunk, megittuk a kávé is, — de már most aztán, most mit csináljon az ember? . . .

Ó éppen szivarra készült gyujtani s már égett kezében a gyufa, a midőn rám szólott hevesen:

— Fiatal ember! — és mintha testamentumot készült volna diktálni: — jegyezze meg jól, a mit mondok . . .

Nyilván valami nagy életbölcsest akart mondani, de körmire égett a gyufa hát inkább hirtelen rágyujtott és aztán egyebet nem mondott, csak fujta a füstöt és én is fujtam a füstöt.

Mintha egy kissé untuk is volna már egymást . . .

— Antónió! — szólott a derék emberhez, miután elintéztük vele a számlánkat, — van önnek felesége?

— Oh, igen, — válaszolt Antónió.

— És gyermekei is vannak?

— Egészen autentikusak, — felelt komolyan és udvariasan Antónió.

— Lássá, fiatal barátom, lássa, ez az Antónió, ez perfekt ember! — még a lépcsőn is esővált a fejét Rob-Roy, hogy: — valóban, ez az Antónió! . . . Milyen derék ember! . . .

A boulevard is tűrhetőbb volt, inkább hasonlított saját magához, mint az imént, éjjel előtt. Néhány sátorban kínálták még a kriszkindlit, mert hátha vacsora után mást gondol az ember.

Csakugyan, a Tailbout sarkán nagyon szónokolt egy játékkereskedő. Megálltunk s elcélztük a holmiját: masinás játékszerek voltak, olyan furesák!

Kis kordé elé fogva egy kis csacsi, egy esőkönös, rugkaplós ki szürke csacsi: neki-neki indul s nyomban curokkolt, egy kis cilinderes kis angol egyre ostorozta a kordéból: egy pepita nadrágos bádóg művész meg tipegett jobbra-balra s nyütte a vonót; két piros nyakkendő néger szorgalmasan nyujtogatta a nyelvért. Ők is bádógból voltak . . .

Rob-Roy rágta a szivarját.

Egy anyóka mellénk tolt a taligáját s biztatott, hogy vegyünk tőle fehér orgonát és ibolyát . . .

Rob-Roy intett egy bérkocsisnak. Gondoltam, hogy jó lesz bizony, gyerünk hát haza!

— Be kell rakni ezeket a holmikot a kocsiba! — szólott a játékkereskedőhöz és bepakolta az összes játékszereket a kocsiba.

— Eljen Félix Faure! — kiáltott nagy örömben a játékkereskedő, a virágos anyóka megkönyörgött, hogy neki is jusson a boldogságból.

Hát berakta a kocsiba annak fehér orgonáit meg ibolyáit is Rob-Roy, kiről szentül azt hitte a körénk csoportosuló népség, hogy felöntött a garadra s magam is a vacsora hatásának tulajdonítottam ezt a vásárt.

— Akar velem jönni? — kérdezte tőlem.

— Persze! Hogyne! Hisz egy ember mit csinál ennyi bádóg-csacsival? Majd eljatszunk velük kettesben s legalább eltelik az idő hajnalig.

(Folyt. köv.)

Kardos László

Debrecen, Kossuth utca.

Lakásberendezésekhez:

CSIPKE ÉS SZÖ-

VETFÜGGÖNYÖK

SZÖNYEGEK ÉS

VALÓDI o o o

LINOLEUMOK

ÁGY ES ASZTAL

TERITŐK, KALOTASZEGI ÉS

SZEKELY VARROTTASOK.

A párisi világi kiállításon „Grand Prix“ a legnagyobb kitüntetés.

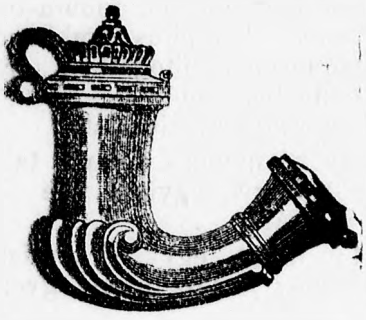
A magy. királyi államvasutak gépgyárának vezér ügynöksége

Budapest, V. ker., Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült, 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplő-készleteit, 14, 16, és 20 lóerejű Compound-lokomobiljait és végre

„MILLENNIUM“ Legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó- és kéveköto-aratógépeit, továbbá aczelöntésű ekefővel ellátott ekélt és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Valódi tajték pipák

és szipkák, legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar, müipar-áruk üzletében.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhöges, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI. Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balazs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerházában.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjelekben.

Erre azonban nem minden alkalmas, (bár mind kényes termény) mert meg kell látni, termet-e nem hoz, ezért sokan nem érik el eredményt eddig. Höl lugasszat

alkalmas fajokat ültettek, azok gyorsan elhatják hozukat az egész szőlőterületen idején a legkiválóbb munkásságot és más edes szőlőkkel.

A szőlő kertekben mindenütt megterem a minden egy ház, melynek fa mellett a legkiválóbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszítő anyaga.

És az a mód, hogy legkevésbé helyet is el foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legbiztosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok leírásai és a szőlőlugast ültetésének minden részlete a katalógus birtokosok és birtokosok részére meg. aki címét egy levelezőlapra tudatja. Kérlekint első szőlőlugast ültetésére Nagy-Kágya, u. p. Székelyháza.

Paczelt János virágkereskedése

alkalmi ajánlata Debreczenben

Konyhakerti és virágmagvakat legjobb és legszebb fajokból.

Spárga gyökér, három évesek, száza 4 korona. — Eper palántok, legjobb fajokból, száza 4 korona.

Gyümölcsfákat és diszbokrokat, Glycine és Bignonia futó növényeket, cserepekben nyíló virágokat, csokrokat és koszorukat legszebb kivitelben. — Magos törzsi két éves rószafákat, friss hónapos retket és salátát.

Szíves megrendeléseket kéri:

Paczelt János.

Részvény-alírási felhívás!

A Nyirbátori kölcsönös népegylező egyesület 120000 kor. új alap-tökével — a szervezeteti üzletág fenntartása mellett — részvénytársasággá alakul.

Az ujonnan kibocsátandó 120 konás részvényekre 1903. május 1-ig gyűjteményeket elfogad a Debreczeni első takarékpénztár.

Minden részvényre 20 korona fizetendő az aláíráskor.

Fix fizetéssel

alkalmaztatnak oly intelligens, megbízható egyének (nők is), kik gyermekbiztosítások szerzésével kívánának foglalkozni. — Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Komlóssy Lajos (előbb Szabó Zsigmond)

fűszer, mag- és gazdasági cikkek raktára

Debreczen, Piacz-Hatvan-utca sarkán.

Ajánl:

Rézgálicz, Raffia, Juttafonalat

minőségét és olcsó árát illetőleg — verseny nélkül!

LISZT-HARMAT [Oidium] szőlőbetegség ellen kipróbált legjobb szer az

eredeti francozia kénpor

Ára 50 kilogrammos zsákokban 22 fillér kilónként
„ 2-10 „ „ „ 26 „ „

használata legolcsóbb és mégis a legbiztosabb

A por kapható és megrendelhető:

KOMLÓSSY LAJOS

Telephon 213 szám.

fűszer és gazdasági cikkek raktárában.
Debreczen, Piacz-Hatvan-utca sarkán.